

7.429

ЕВГЕН РУДИЙ

ТУТ ЗЕМЛЯ ПРЕДКІВ МОЇХ

Народня драма на 3 дії

Л Ї В І В

1 9 3 8

Накладом В-ва „Чмелик“ Самбір.

06
10
ЕВГЕН РУДИЙ

ТУТ ЗЕМЛЯ ПРЕДКІВ МОЇХ

Народня драма на 3 дії

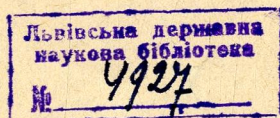
7429
Пр № 9 (15) - 1941
Львів. облас.
Лит № 22 від 12/5
80364
Львів. Бібліотека
АН. УРСР
БІБЛІОТЕКА
ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА
Львів
Л Ъ В І В

1938

Накладом В-ва „Чмелик“ Самбір.

U5/2=Uu/5-662

Copyright by „Smelyk“ Sambor Poland.
Авторські права застережені.

З друкарні Видавничої Спідки „Діло“ Львів, Ринок 10.

О С О Б И :

ПАВЛО ЧОРНІЙ, багатий селянин, літ 50.

НАСТЯ, його жінка, л. 45.

СЛАВКО, їх син, абсолювент гімназії, л. 20.

ГАНУСЯ, сирота, вихованка Чорніїв, л. 17.

ПИЛИП, сільський сват, л. 55.

ЛЕСЬКО, слуга Чорніїв, л. 19.

КЕЛЬНЕРКА, літ 20.

ГІСТЬ, літ 30.

Перша й третя дія відбувається в селі, друга у Львові.
Між першою, а другою дією минає два роки, а між другою, а третьою чотири роки.

Дозволяється виставляти всім аматорським гурткам.

ДІЯ ПЕРША.

Селянська хата, культурно прибрана. На стінах образи святих, під образами триптики. Чорній сидить на лаві за столом убраний в дорогу. Славко вбраний також у дорогу, проходиться по хаті, хвилинами неспокійно виглядає крізь вікно. Настя сидить біля печі на ослінчику й витирає час до часу запаскою заплакані очі. При піднесенні занавіси на дворі чути гамір, опісля стає чимраз тихше.

Я В А 1.

Чорній, Настя, Славко.

ЧОРНІЙ: Твої сльози жінко на ніщо не здадуться; бачиш Славко інакше не хоче. Я думав, що він на старости літ виручить мене в господарстві, але сама бачиш, він до господарства зовсім не липне. Та коли вже так наважився, нехай буде по його волі.

НАСТЯ: Я вже так тішилась, що Славко по скінченні гімназії зостанеться дома, одружиться й буде господарити. Все-ж за цих вісім літ як ходив до гімназії, дома був тільки гостем.

СЛАВКО: Це так мамо. Хто раз затягнеться у стрілецькі ряди, то вже мусить йти в боротьбі до самого кінця. Навіщо-ж ви давали мене до гімназії, коли з мене хотіли мати господаря? Я тепер привик до іншого життя, як це, що ви його в селі маєте. Вам вистарчить оглянути кожного

дня свою господарку, свій дорібок і свою челядь, а мені цього всего за мало.

ЧОРНИЙ: Питагш Славку, навіщо тебе давали до гімназії? Я хотів, щоб ти здобув собі ширший світогляд, як твій батько має, що навіть не докінчив сільської школи. Мій батько, а твій дідо нерозумів науки, тому ще з малої дитини запряг мене до тяжкої праці в господарстві. Правда, зробив я велику похибку, що зараз після скінчення четвертої класи гімназійної не післав тебе на науку до господарської школи в Милованні. Був би тоді з тебе вийшов добрий і розумний господар. Але в кінці подумав я собі, що й по maturі можна бути добрим господарем. Мені навіть ніколи не приснилося, щоб ти стратив охоту до господарства; все-ж таки, як приїхав на ферії до дому, помагав ти в господарстві дуже багато. А тепер прийшло тобі нагло до голови студіювати медицину. Тай то ще хто зна, як буде, бо тепер і на медицину тяжко дістатися.

НАСТЯ: Вже краще було йти на священика. Тоді все можна було б надіятися, що прийдеш до нас на парохію. А лікар що? Піде до великого міста та й там цілком загубиться. У місті ніяк відрізнити пана від простого.

СЛАВКО: Не говоріть так мамо, доброго лікаря усі знають хочби він був і на краї світа. А коли я маю охоту студіювати медицину, то чом мені відмовляєте цього щастя? Студіювати медицину, було моєю мрією ще з того часу, як йшов я до гімназії.

ЧОРНИЙ: Так не говори Славку, що мама відмовляє тобі щастя. Ніхто тобі стільки щастя не бажає, що твоя мати. Вона найбільше журиться про твоє щастя.

НАСТЯ: Ти-ж один у нас Славку. Господарити Богу дякувати є на чім. Тут од віків господарили твої предки, а ми мучилися з татом ціле життя, щоб придбати для тебе більше землі, бо що варта господар, що має клопоть землі? Мука Тай тільки. А ми не тільки землю докуповували, але ще і вчили тебе в школах. Та коли ти йдеш на медицину, не хочу дочекати цієї хвилини, щоб наша земля, котра вигодувала стільки поколінь попала в чужі руки. Ти будеш колись лікарем, трапиться тобі якась панянка з міста — одружишся з нею, а батьківську землю продаси тому, хто наложить більшу ціну. Гроші круглі — розійдуться. Забудеш тоді цілком, що ти тут народився, тут зріс і прожив дитячі літа, що тут гнулися спини твоїх предків під панщизняним кнутом та що ми накладали своїм здоров'ям, щоб тобі краще жилося.

СЛАВКО: Ви мені мамо виводите мов би я сам цього не знав. Правда, вам тяжко розставатися з господарством до котрого з малої дитини привязані. Але чей-же не хочете, щоб я тут на селі забився дошками й не бачив світу тоді, коли мені всімається краще життя, як тут у селі. *(Виглядає крізь вікно)*. Але чом уже Лесько не запрягає коні? Спізнаємося до поїзду.

НАСТЯ: Ти вже не можеш дочекатися, щоб чим скорше виїхати з дому. Я знову хотіла б, щоб ти дома зостався як найдовше.

ЧОРНІЙ: Яка користь, що він годину чи дві буде довше дома? Коли вже так собі постановив то хай їде в Божий час. *(До Славка)*: А ти Славку не обавляйся, що не заїдеш до Львова. Ще маєш доволі часу до поїзду. Та щоб дати відповідь матері, якої ти не дав, то скажу тобі, що ні я, ні твоя мати не ставимосся проти твоїх плянів. Пробивайся у своїому житті до кращої долі по своїм силам. Та одне собі затям: Моїм душевним бажанням усе було, щоб ти після нашої смерти був тут господарем. Не дивуйся! Тут на цьому господарстві, як уже тобі мати сказала, господарями твої предки від непам'ятних часів. Я аж ніяк не міг би погодитися з тим, щоб на нашому господарстві розсівся якийсь чужинець. Тобі може буде це тяжко поняти, але я тут зріс і не одне пережив, а кожне місце є для мене святе.

СЛАВКО: Я вас розумію тату цілком добре, але й ви мене мусите зрозуміти, що мої шляхи є інші, як ваші. Я хочу бути лікарем і добродієм усіх терплячих. Кращого виходу для себе я не бачу, як бути добрим лікарем.

ЧОРНІЙ: Та річ у цьому, щоб ти не забув з якого ти гнізда походиш. Тяжке це звання — лікар.

СЛАВКО: Так, лікар мусить посвятитися для людства цілим своїм єством, щоби облегчити терпін-

ня тисячів людей, які не маючи опіки мусять без часу гинути.

ЧОРНИЙ: Боже тобі помагай і дай тобі до цього потрібну силу.

НАСТЯ: Та недай Боже, щоб ти мусів колись цього жалувати.

СЛАВКО: Напевно не буду жалувати, бо на медицину йду з охотою.

ЛЕСЬКО *(в дверях)*: Коні вже готові!

ЧОРНИЙ: А обрік дав на дорогу? *(Встає)*.

ЛЕСЬКО: Дав! *(Замикає двері)*.

НАСТЯ *(встає також)*: Так уже прийшов час, що нас покидаєш Славку. Я цього найбільше боялася.

СЛАВКО: Далеко не їду, тільки до Львова. *(Приступає до матері й цілує в руку)*. Здорові будьте мамо й не журіться мною. Не гнівайтесь на мене, коли вас чим оскорбив. *(Здержується від плачу)*.

НАСТЯ *(пригортає Славку до себе й цілує його в очі)*: З Богом оставай мій синочку та не забувай за нас, не забувай на свою матір, що тебе пестила-ростила. *(Здержується від плачу)*. Пиши до нас Славку...

СЛАВКО: А де Гануся?

НАСТЯ: Бідна сирітка ще з ранку сидить у коморі й плаче. Зараз її покличу. *(Підходить до дверей і кличе)*: Ганусю, Ганусю! А ходино дитинко до хати, бо Славко вже їде.

Я В А 2.

Ті-ж, Гануся.

ГАНУСЯ (*входить заплакана до хати, а побачивши Славка, як він пращається з матір'ю, вибухає плачем*).

СЛАВКО (*приступає до Ганусі й подає їй руку*):
Будь здорова Ганусю! Щаст'я тобі Боже!

ГАНУСЯ (*зо сльозами в очах*): З Богом Славку,
а не забувай ніколи — про — нас...

ЧОРНИЙ (*при прощанні звернений цілий час до вікна, витирає сльози з очей, опісля зворушено*):
Буде вже того прощання, а то ще й мене старого побуджуєте до плачу. Так прашається, мов би Славко на віки нас покидав. (*До Славка*). Ну хлопче, підемо, щоб не спізнити до поїзду! (*Виходить зо Славком з хати, Настя їх випроваджує, а Гануся підходить до вікна, махає з хати до Славка рукою, опісля затикає руками лице, склонює на лавку голову й голосно плаче*).

НАСТЯ (*вертає до хати й витирає запаскою заплакані очі*): І так Ганусечко, вже нас Славко лишив...

ГАНУСЯ (*підноситься з лавки й кидається Насті на шию*): Ох, моя дорога тіточко! Не знаю, як я тепер без Славка житиму. Тікала б я світом сама не знаю куди. Так тяжко ось тут на грудях мов би їх камінь придавив.

НАСТЯ: Знаю Ганусю, знаю, що ти Славка любиш...

ГАНУСЯ: Чи люблю його? Життя оддала б за нього.

НАСТЯ: Це було не од нині моїм бажанням, моя дитино, щоб дочекатися цієї хвилини й бачити тебе зо Славком при вівтарі. Ми вже не раз думали з моїм газдою, щоб тебе сирітку пригорнути до себе, як рідну дитину. Після смерті твоєї матері ти зостала сім-літньою круглою сиротою. Ми тебе прийняли до себе, як рідну дитину й не могли налюбуватися, коли бачили, як ви обоє зо Славком старшим від тебе три роки, прилягли до себе. Я тішилась і дякувала Богу, що напровадив нам таку добру дитину та що ми обоє з газдою на старости літ одпочинемо при вас, коли ви обоє зо Славком будете господарити разом. А тепер, коли Славко пішов на медицину, то все пропало!

ГАНУСЯ: Так тіточко, тепер усе пропало по ваших і по моїх снах. Нічого, а нічого по них не зосталося. Славко буде лікарем, знайде собі іншу вчену панянку, а мене просту дівчину зо села покине й навіть подивитися не схоче на бідну сироту.

НАСТЯ: А може так зле не буде. Я гадаю, що Славко тебе і у Львові не забуде.

ГАНУСЯ: Як не забуде! У Львові! О, я знаю, як скоро забуде. Там у Львові не одна панянка закрутить йому голову. А тоді Славко напевно мене забуде. *(Плаче)*.

НАСТЯ: От, хочби не грішила. Славко ніколи не, забуде свого рідного села й своїх родичів при котрих провів свої дитячі літа — то й тебе не забуде.

ГАНУСЯ: Господь з вас говорив би тіточко! Вас не забуде, це правда, але мене забуде. І не дивуйтеся. Коли молодий хлопець знайдеться самотний у такій гамарні, як Львів, то читає на нього сотні різних небезпек.

НАСТЯ: Ганусю, Ганусю! Ти все бачиш світ тільки у чорних красках. Славко не належить до цих людей, що їх числять по шістьдесят на копу. *(Чути стукання до дверей)*.

ГАНУСЯ: Тітко, хтось стукає до дверей!

НАСТЯ: Стукає? *(Голосніше)*: Тільки ходіть, ходіть!

Я В А З.

Ті-ж, Пилип.

ПИЛИП *(входить у шапці, з грубою палицею в руках — покірно)*: Слава Ісусу Христу!

НАСТЯ: Слава на віки! Ходіть ближче, сідайте та скажіть нам що нового. Що нам приносите нового?

ПИЛИП: Я вже такий удався, що скорше відніс би!

НАСТЯ: Так сідайте трохи!

ПИЛИП: Нехай у вас усе добро сідає, як відомо. *(Сідає на лавку біля стола лицем на хату)*.

ГАНУСЯ: А я йду тітко подивитися до стайні. *(Виходить)*.

НАСТЯ *(в слід за нею)*: А подивися дитинко за курми. *(Сідає на ослінчик біля печі)*.

ПИЛИП *(поводить за Ганусею очима при її відході)*: Гарна дівчина нівроку ця ваша Гануся.

І не знайдете тут у нас такої — як відомо. Хтось буде з неї мати добру жінку — як відомо.

НАСТЯ: Це, що гарна й гідна дівчина, ніде правди діти.

ПИЛИП: І поміч з неї маєте, як відомо.

НАСТЯ: Все зробить сама, ціле домашнє господарство спочиває у її руках і дивитись не потрібно.

ПИЛИП: Я не сьогоднішній — як відомо — й знаю вартість вашого маєтку — як відомо.

НАСТЯ: Правду кажете „вашого”, бо це ще не її маєток.

ПИЛИП: Це правда — як відомо — але після вашої смерті буде її — як відомо. — Гадаєте, що ваш Славко — як відомо — поверне на село й буде господарити? Я бачив, як їхав з вашим газдою до залізниці, й зараз подумав собі, що з вашого Славка не буде господар — як відомо.

НАСТЯ: Не буде, не буде; але на нього ще треба не трохи накладу.

ПИЛИП: Це правда — як відомо — але ціле ваше господарство не піде за ним, а зостанеться щось і для Ганусі, як відомо. — Ну, а на такий маєток, то й добрий жених трапиться Ганусі — як відомо.

НАСТЯ: Моя Гануся ще має час оддаватися.

ПИЛИП: Що Гануся ще молода, це правда — як відомо — але роки впливають — як відомо.

НАСТЯ: Гануся немає ще навіть сімнадцять літ скінчених, то може ще трохи почекати.

ПИЛИП: Ще немає сімнадцять літ — кажете? Ну, дійсно позавидувати б вам такої лані! Коли б

сказали — як відомо — що Гануся має двадцять літ, то і це повірив би вам — як відомо.

НАСТЯ: Так отже самі бачите, що нема чого спішитися з оддаванням.

ПИЛИП: Це неправильно сказано — як відомо. — А навіщо вам тримати таку дівку в хаті, коли вона хоч сьогодні під вінець — як відомо.

НАСТЯ: Сказали б Пилипе зразу, що прийшли висватати Ганусю!

ПИЛИП: От ізгадали — як відомо. — Маю для неї жениха — як відомо — й то ще не аби який — як відомо.

НАСТЯ: Я зараз собі так і подумала, тільки ввійшли в хату.

ПИЛИП: Що ви є жінка практична — як відомо — то я знаю, що ви не були б проти цього — як відомо.

НАСТЯ: Я сама не рішаю, треба Ганусі поспитати, що вона скаже.

ПИЛИП: Так, правильно — як відомо — нехай дівка скаже. Я гадаю, що вона згодиться на мого жениха — як відомо.

НАСТЯ: Я вже сама цікава, що це за жених?

ПИЛИП: Ану згадайте — як відомо.

НАСТЯ: Куди-ж я там згадаю!

ПИЛИП: А що б ви так сказали на Крайчикового молодшого сина — як відомо?

НАСТЯ (*здивовано*): Цей? Скажу, що ледащо, тай тільки.

ПИЛИП: Ледащо! Який там ледащо — як відомо? — Що любить часом забавитися — як відомо —

й не даси собі в кашу наплювати, то це ще не є ледащо. А що-ж, має дати собою кути вимітати — як відомо — й маминої спідниці триматися?

НАСТЯ: А що-ж він думає про нашу Ганусю? Нехай собі візьме Мотрю з горішнього Кута, що за нею ходив!

ПИЛИП: Ет, що там будемо згадувати Мотрю й важити — як відомо — гріхи на аптикарській вазі. Одним словом, молодший син Крайчика, хоч куди, а Ганусі буде добре за ним — як відомо. — Ну, що скажете?

НАСТЯ: Я вам уже своє сказала. Почуєте, що Гануся скаже на вашого жениха. Я її зараз покличу.

ПИЛИП: Ану покличте її — як відомо.

НАСТЯ *(підходить до вікна й кличе на двір)*: Ганусю, Ганусю!

ГАНУСЯ *(на дворі)*: Чого тіточко?

НАСТЯ: Ходи до хати, щось дядько Пилип тебе кличуть.

ГАНУСЯ *(на дворі)*: Зараз йду!

НАСТЯ *(до Пилипа)*: Це буде найкраще. Поговоріть собі самі з Ганусею, щоб не думали, що я її відраджую.

ГАНУСЯ *(вбігає)*: Так, я вже тут. Що хотіли сказати?

НАСТЯ: Тут дядько Пилип хотять тобі щось сказати.

ГАНУСЯ: Мені? А що таке?

ПИЛИП: І не дивуйся дівонько. Приходжу від Крайчикова молодшого сина — як відомо.

ГАНУСЯ: Що таке?

ПИЛИП: Так буду говорити з тобою на розум — як відомо. — Час не стоїть на місці — як відомо — а кума, чи як ти її називаєш тітка, також не зробила з Богом контракту й не буде вічно жити — як відомо. — Треба отже — як відомо — подумати й про себе. Як сказано в св. Письмі, що не добре в самому у світі жити — як відомо. — А я ще від себе додаю — як відомо — що жінці тимпаче ні.

ГАНУСЯ: Як бачу, це буде якась довша промова.

ПИЛИП: Це є перша глава, а друга прийде зараз за нею — як відомо.

ГАНУСЯ: Але ви вмієте дядьку побуджувати цікавість. Та вже кажіть про обі глави разом.

ПИЛИП: Так скажу тобі коротко — як відомо. — Крайчика молодший син хоче з тобою женитися — як відомо. — Гадаю, що ти його знаєш?

ГАНУСЯ: А хто б такого гультіпаки не знав? Його знають навіть дооколишні села, як дурну шустку.

ПИЛИП: Так собі гадаю — як відомо. — Бо хто-ж не знав би такого багатського сина?

ГАНУСЯ: Але така велика знайомість мало йому допоможе. Ми дівчата цінімо свою честь більше, як його маєток і його самого.

ПИЛИП: А ти знаєш, що з таких бувають найкращі мужі?

ГАНУСЯ: Дуже можливе, але я не хочу робити на собі проби. Скажіть йому, щоб дав мені святий спокій.

ПИЛИП: Це твоє останнє слово?

ГАНУСЯ: Так!

ПИЛИП: Значить, як відомо все скінчене. Тоді не маю що більше говорити *(встає)*. Будьте здорові! *(Накладає шапку)*.

НАСТЯ: З Богом!

ГАНУСЯ:

ПИЛИП *(виходить і звертається в дверях до Ганусі)*: Але ще тобі дівко одне скажу Гадавш може, що тебе Славко візьме? Як відомо грубо помиляєшся. Такий штудирований чоловік візьме собі за жінку паню, а не таку від вилий і гною. *(Замикає за собою двері)*.

НАСТЯ: Ох ти негіднику! *(Хоче за ним вийти)*.

ГАНУСЯ: Оставьте його, нехай собі йде.

(З а с л о н а).

ДІЯ ДРУГА.

На подвіррі львівської реставрації з котрого йде вхід до городу. В городі чути гамір п'яних гостей. По піднесенні занавіси на сцені хвилину пусто, тільки з городу чути, як гості дзвонять шклянками й кличуть кельнерок. По хвилі входить на подвір'я Чорній і Настя вбрані по селянськи.

Я В А 1.

Чорній, Настя.

ЧОРНІЙ: Так, моя стара ми вже на місці. Це буде певно тут.

НАСТЯ: Ніг собі не чую!

ЧОРНІЙ: І мені не багато краще, ті вулиці львівські геть мені позривали ноги.

НАСТЯ: Та й наблудилися по Львові доки знайшли цього Нафтулу.

ЧОРНІЙ: Як-же можна було інакше? У цьому львівському блудному колесі й сам люцифер не визнається. Ходиш і ходиш та все не потрапиш там, де треба.

НАСТЯ: Я хіба трохи припочала, як пішла до св. Юра помолитися. Я чулась там така свободна, як у себе дома, а навіть забула на хвилину, що я у Львові а не дома.

ЧОРНІЙ: Я тобі правду скажу, що мене з цього руху аж голова болить. Бог його знає чим тут люди займаються. Кожний спішиться, а не знати до

чого. Блукаєш по Львові цілий день та все інших людей бачиш.

НАСТЯ: І я це завважила, що тут у Львові всі люди скоро ходять.

ЧОРНИЙ: Це все тут так виглядає, як у нас під Вицівкою на муравлиську. Цей біжить сюди, а той туди. Чоловік дивиться на це все й думає собі, що кожний бігає тут без ціли. Але це все має свою ціль.

НАСТЯ: А багацько є тут таких, що крутяться без ціли.

ЧОРНИЙ: Тільки, щоб не крали Богові час, а людям гроші з кишені.

НАСТЯ: Деб-то я була подумала, що колись на старости літ буду ще у Львові. Але що Славкові сталося, що він на ферії не приїхав до дому? Другі студенти вже місяць дома, а він навіть не напише.

ЧОРНИЙ: Чому не напише? Як треба гроший то зараз напише, ще й переказ на гроші сам заадресує й готовий пришле.

НАСТЯ: Ой не мало вже цих гроший пішло від коли Славко на медицині.

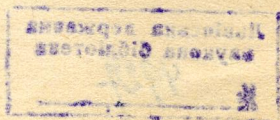
ЧОРНИЙ: За це може колись нам Славко нагородить, як буде лікарем. Але ще наразі ним не є.

НАСТЯ: Я тільки боюся, щоб Славко не захорів.

ЧОРНИЙ: Хіба не чула, як пані на квартирі казала? Каже здоров, як струк.

НАСТЯ: Якась добра пані, так гарно з нами говорила аж люблю.

ЧОРНИЙ: Булаб інакше з нами говорила, якщо не булаб її принесла скільки до кухні.

НАСТЯ: Але скільки ми наблукалися по Львові, доки відшукали Славкову квартиру.

ЧОРНИЙ: І адреса була й язика не забув дома, а все якось тяжко було відшукати Славкову квартиру. Не так квартиру, як його самого.

НАСТЯ: А ти чув, як ця пані на квартирі говорила? Пан доктор тут, пан доктор там, кажу тобі, що мені з радості мало серце не вискочило з грудий, слухаючи про те, що нашого Славка люди за щось мають.

ЧОРНИЙ: Ну знаєш ще багацько води вплине до моря, доки Славко буде доктором, а з нашого господарства ще не одна корова трісне.

НАСТЯ: Я знаю, що наш Славко ще не є доктором та все-ж таки є надія, що ним колись буде. Мене це дуже тішить, що нашого Славка уже тепер мають за доктора.

ЧОРНИЙ: А я тобі правду скажу, що мені неподобаються його завчасні титули, а в додатку й це, що він перед полуднем ходить на пиво.

НАСТЯ: І не дивуйся — така спекота на дворі.

ЧОРНИЙ: Я це все розумію, але ти сама чула, що говорила пані на квартирі — каже: пана доктора все знайдете перед полуднем у Нафтули, бо він ходить там на пиво.

НАСТЯ: Може тільки так на хвилину вступить, як йде на виклади.

ЧОРНИЙ: У цьому й сук, що кожного дня тільки на хвилину. Я гадаю, що Славко передполуднем повинен бути на викладах а не в пропінації.

НАСТЯ: Ой, який бо ти є. Що ми можемо проте знати, де він має бути перед полуднем,

ЧОРНИЙ: Я тільки дивуюся, як він може їсти обід, як напється пива. Я вже сам не тямлю скільки літ минуло з того часу, як я пив пиво.

НАСТЯ: Ти рахуєш себе старого з молодим. Молодий не є то, що старий. А ще як наша дитина надихається того запаху з небіщиків, то чимось мусить забити бактерії у горлі.

ЧОРНИЙ: Сам собі вибрав це ремесло. Я тільки не знаю у кого він удався з натурою, бо я на небіщика й подивитись не можу.

НАСТЯ: Хтось видно був з наших пращурів різником, бо я й курки не можу зарізати.

Я В А 2.

Т і - ж, Г і с т ь.

ГІСТЬ: *(Переходить з городу через подвір'я й стрічається з Чорнієм і Настею — п'яний).*

ЧОРНИЙ: *(Низенько кланяються й здоровлять його).*

НАСТЯ:

ЧОРНИЙ: Дозвольте пане...

ГІСТЬ *(гордо)*: Ферштег ніхт! *(Відходить)*.

НАСТЯ: Що він казав?

ЧОРНИЙ: Коб-то я знав! Бомкнув щось під носом, навіть договорити не дав.

НАСТЯ: От, якийсь бурмило!

ЧОРНИЙ: Навіть на поздоровлення не відповів.

НАСТЯ: Та щеб йому корона з голови не спала, як-що по людськи відповів би. Я проста баба зо села, але маю більше чести під зап'ятком, як він у голові.

ЧОРНИЙ: А може то такий пан, що у нього в голові й кишені пусто. А тут у Львові є й такі пани, що з верха пан, а кишеня дірава.

НАСТЯ: Він так виглядає, як страхополох у коноплях.

ЧОРНИЙ (*заглядає до городу*): Ось там іде якась панянка, поспитаю ще її, чи не бачила нашого Славка. Може ця буде чемніша. Гей, паннунцю на одне словечко!

Я В А з.

Т і ж К е л ь н е р к а.

КЕЛЬНЕРКА (*Входить з городу на подвір'я*): Ви до мене?

ЧОРНИЙ (*здоровить*): Дай Боже добрий день паннунцю!

КЕЛЬНЕРКА: Добрий день! Що собі бажаєте?

ЧОРНИЙ: Паннунця такі ввічливі, що я набрав до вас повного довіря.

КЕЛЬНЕРКА (*весело*): Подивіться на дядька, який він зух! Ідіть собі до городу, сідайте на крісло, а я вам зараз принесу пиво.

ЧОРНИЙ: Сохрань Боже! Я тоді стратив би чисто голову. Я вас хочу тільки дещо спитати. Ми люди зо села.

КЕЛЬНЕРКА: Я це бачу.

ЧОРНИЙ: Ми тут приїхали до сина.

НАСТЯ (*перебігає*): Називається Славко.

КЕЛЬНЕРКА (*весело*): О, ми тут маємо чимало Славків,

ЧОРНИЙ: Пишеться Ярослав Чорній.

КЕЛЬНЕРКА: Ах так, уже знаю! Пан доктор Чорній? Так, в тут у городі, це наш сталий гість. Кожного дня приходять до нас на кілька шклянок пива.

ЧОРНИЙ (*закусую зо злости губи*): Значить він в тут!

КЕЛЬНЕРКА: Але прошу ближче пане Чорній, чей же не будете стояти тут на подвіррі.

ЧОРНИЙ: Ні, ні сердечно дякую, але я уже сказав, що нічого не шю, а до того ми ще й не одягнулися на прийом.

КЕЛЬНЕРКА: Жартуєте пане Чорній. У нас на це не звертають уваги, тут кожний чується як у себе дома (*насмішливо*). Ну, ну бачите, я ніколи й не подумалаб, що пана доктора Чорнія батько ще такий зух (*гладить його попід бороду*).

НАСТЯ (*з придавленим гнівом*): Пришліть нам зараз сина.

КЕЛЬНЕРКА: Коли вже інакше не хочете, то я його покличу. Але шкода, пан доктор в тепер у рожевому настрою і має коло себе веселе товариство (*виходить до городу*).

НАСТЯ: Бачиш старий? Це якась повія. Ще мало бракувало, а булаб від мене дістала такого стусана, що ногами накрилася. Це також не аби яка відвага гладиди старого чоловіка попід бороду й то ще при жінці.

ЧОРНИЙ: Я тобі правду скажу, що зі сорому мало під землю не запався. Якби така чудасія у нас у селі сталася, то люди малиб про що говорити цілий рік.

НАСТЯ: І така панянка-повія носить нашому Славкові пиво. Пек ти восина з таким Львовом із такими панянками без чести, без сорому.

ЧОРНИЙ: Добре, що Гануся з нами не їхала до Львова і не бачила, що тут робиться, бо булоб її тільки серце боліло.

НАСТЯ: Мене лише на ту панянку бере така злість, щоб її покришила. Ото вона коло нашого Славка покручується. О, я знаю, вона має на Славка апетит.

ЧОРНИЙ *(злісно)*: Мені здається, що тут леда дурень може бути доктором, як тільки має гроші. Або мало тут у Львові є таких легкодухів, що з такими панянками як ця, розтрачують тяжкі гроші?

НАСТЯ *(з окликом)*: Мій Боже! Ось уже йде наш Славко! Славку, Славку! Мій синочку — *(підбігає до Славка й хоче його обняти)*.

Я в а 4.

Ті-ж С л а в к о.

СЛАВКО *(входить на подвір'я у гранатовому вбранні, на голові циліндер, говорить по п'яному)*: Це ви мамуню? О, і ви тату!?! *(Подає легко руку)*.

НАСТЯ: *(хоче Славка поцілувати, але він відвертається від неї)*.

СЛАВКО: Що вам сталося мамуню? Чейже не будемо тут на подвір'рі цілуватися, щоб з нас люди сміялися.

ЧОРНИЙ *(гнівно)*: А хтож може сміятися, що ми цілуємося зі своєю дитиною? Хіба дурні сміятимуться.

СЛАВКО: Не кричіть так! Не бачите, як на нас усі зглядаються?

ЧОРНИЙ: Можуть собі зглядатися й до судного дня та вчитися розуму з хлопа. Правду сказати, ми тут нічого такого не робимо, щоб мусіли соромитися.

СЛАВКО (*безрадно*): А чого ви тут приїхали властиво?

ЧОРНИЙ: Бачиш хлопче, дивний це привіт і твій запит до нас. Може ще спитаєш коли відідемо зі Львова?

НАСТЯ: Приїхали Славку по тебе.

СЛАВКО: По мене? Як це по мене?

ЧОРНИЙ: А так по тебе.

СЛАВКО: Але чому по мене?

ЧОРНИЙ: Що-ж тут дивного? Усі студенти вже цілий місяць дома, а тобі ані руш не хочеться їхати до дому.

СЛАВКО: Я сиджу у Львові не тому, що мені так хочеться, але тому, що мушу.

ЧОРНИЙ: Чого, коли тепер усі школи замкнені!?

СЛАВКО: Ви цього не знаєте — не розумієте. У Львові не так як у селі. Тут мусимо студіювати навіть через ферії — тут є бібліотеки.

ЧОРНИЙ (*втручує*): Є також усякі Нафтули, кельнерки, каварні, бари і всяка погань. У цих, гадаю студіюється найкраще. Знаєш, що я тобі скажу? Заплати й зараз ходи з нами!

НАСТЯ: Ходи, ходи синку!

ЧОРНИЙ: Сьогодні підеш з нами, покажеш нам наші церкви, музеї, редакції і наші центральні установи, а завтра поїдемо до дому.

СЛАВКО: О, ні тату! З цієї дороги нічого не буде. Я мушу лишитися у Львові. А з рештою, що я буду робити в селі? Я там занудивбися на смерть.

ЧОРНИЙ: От, куди воно! Молодий панич не хоче їхати до дому, бо він там занудивбися.

НАСТЯ: Славку, ти правду це говориш?

СЛАВКО: Правду мамуню! В селі немає жадного життя, усі тепер у полі, а село мов би вимерло. Я так не хочу жити, як ви живете. Я тепер не міг би привикнути до села.

ЧОРНИЙ (до Насті): Чи повіриш, що це говорить твій син? (До Славка): Добре тебе перемололи у Львові за цих два роки. Але щоб нас довго не задержувати (рішучо) заплати й ходи з нами!

СЛАВКО: Ви йдіть наперед на мою квартиру, а я зараз там приїду за вами.

ЧОРНИЙ: Що? Панич стидається йти разом з нами? Чуєш стара, що він говорить?

СЛАВКО: Ну, знаєте, моглиб ви були трохи краще вбратися, як хотіли їхати до Львова.

ЧОРНИЙ: Певно мав я наложити на голову таку руру, як оце в тебе бачу на голові. Що?

СЛАВКО: Але-ж за нами будуть зглядатися як на яке чудовище, бо тут у Львові ніхто так не ходить. Йдіть на мою квартиру самі, я зараз прийду.

НАСТЯ: Ходи з нами, я без тебе не піду.

СЛАВКО: Та що ви до мене вчіпилися? (Вертає до городу, а батька й матір оставляє на подвір'ї самих).

ЧОРНИЙ: (Стоять на подвір'ї мов громом ражені).

НАСТЯ:

ЧОРНИЙ: Ти чула стара? Насте, скажи, чи ти чула? Це наш син Славко так говорить до нас. Ото собі виховали сина!

НАСТЯ: Успокийся чоловіче, щоб тобі серце не трісло...

ЧОРНИЙ: Уже гірше не станеться, як сталось. Колиб мене параліж поразив, то це булоб нічим проти цього, що я почув з уст свого сина. (*Гнів-но*). Він нами соромиться, що ми люди зо села? Ми люди прості — селяни, не вбрані, а він львівський бруковий панич.

НАСТЯ (*вznосить руки*): Чоловіче, успокийся, прошу тебе — молодий, дурний сам не знає, що говорить. Прийде час нарозумиться й сам буде соромитися цим, що тут сказав. Прости йому це, прошу тебе.

ЧОРНИЙ: Не проси за нього, бо й на тебе розгніваюся. Це вже далеко зайшло, щоб я йому міг простити. Така повія, що її не варто ногою копнути, держить його тут і має на нього більший вплив як батько й мати. (*Нагло рішається*). Ходи жінко, тут не маємо що робити. Ми собою не соромимося, мусимо привикати до такого життя, як його мали перед двадцяти роками, коли ще Славка на світі не було.

НАСТЯ: Що говориш Павле? — Схаменися!

ЧОРНИЙ: Від сьогодні, я не маю сина, не знаю його й чути про нього не хочу. (*Грозить п'ястуком у сторону городу*). Побачимо хто довше витримає; ми без тебе, чи ти без нас! Ходи Насте! (*Виходять*).

(З а с л о н а)

ДІЯ ТРЕТА.

Обстановка сцени, як у першій дії.

Я В А 1.

ЧОРНІЙ: *(Сидять коло стола на лавці).*

ПИЛИП:

НАСТЯ: *(Порається коло печі).*

ПИЛИП: Як уже вам казав, це найкраща річ, пустити все в аренду, а самим доживати спокійно віку — як відомо.

ЧОРНІЙ: Вірте мені Пилипе, що я вже кілька ночий не сплю, тільки передумую якби це зробити.

ПИЛИП: А що-ж Гануся каже?

ЧОРНІЙ: Дальше нічого! Говорите до неї мов до стіни. А про віддавання й чути нічо не хоче.

ПИЛИП: Уже й я не нинішний — бачив різних дівчат і жінок та не одну довів під вінець, але такої упертої дівчини, як ваша Гануся я ще не бачив.

ЧОРНІЙ: Ну, ми її й не дуже силюємо, бо вона як знаєте тільки за нашим Славком пропада. *(Тяжко зітхнувши).* Так, так...

ПИЛИП: А про нього й чутки нема. Пропав хлопець, як під льодом. Нічого не пише? — Як відомо.

ЧОРНІЙ: Краще звернім бесіду на щось іншого. Як знаєте я про такі річі не радо говорю.

ПИЛИП: Так, так! Мати таку штудировану дитину, а не знати, що з ним робиться — як відомо,

ЧОРНИЙ (*гостро*): Що-ж ви не чули Пилипе про що вам говорив господар?

ПИЛИП: Не беріть мені цього за зле. Та коли не хочете про це, то починаймо з другого кінця — як відомо. Скажіть скільки хочете аренди за все так, як стоїть.

ЧОРНИЙ: Я всего не буду арендувати. Хочу лишити також дещо для себе; все-ж таки не мав би я що робити пускаючи цілий маєток в аренду.

ПИЛИП: І я так думаю — як відомо. — Ви ще не такі старі — як відомо, — щоб мусіли пускати цілий маєток в аренду.

ЧОРНИЙ: Чоловік привик і присався до тої землі від малої дитини, то-ж соромно булоб марнувати час доки ще літа служать.

ПИЛИП: Це правда — як відомо. — У вас ще є нівроку охота й сила до праці, а це є головне. Ви ще вганяєте за плугом чи з косою в руках як молодий хлопець — як відомо.

ЧОРНИЙ: Ой нема вже у мене тої сили, що колись її мав, але якось витримаю. Я так думаю: для себе лишу третину, а решту пускаю в аренду.

ПИЛИП: Так я піду, все оглянущу опісля будемо годитися. (*Встає*).

ЧОРНИЙ: Так, так, підіть огляньте, а я зараз вийду.

ПИЛИП (*до Насті*): Будьте здорові кумо! (*Виходить*).

НАСТЯ (*холодно*): Здорові будьте! (*До Чорнія*): Краще, щоб я тут його не бачила (*йде до стола*).

Не люблю того чоловіка ще з того часу, як обидив Ганусю. (*Сідає коло стола*). Вже брав би аж цілий маєток в аренду, а трохи згодом прийде його купувати,

ЧОРНИЙ: *(Без слова виходить. Павза).*

НАСТЯ *(тяжко зітхає)*: Чотири роки минуло як про Славка чутки нема. *(Стукання до дверей)*. Хто там?

Я В А 2.

Н а с т я — С л а в к о.

СЛАВКО *(Входить з чорною приправленою бородою, валізкою у руках, на голові капелюх, а зверху гарна нагортка)*. Здорові були!

НАСТЯ *(не пізнає Славка — повздержливо)*: Здорові й ви пане! До кого це ви?

СЛАВКО: Тут мешкає Павло Чорний і його жінка Настя — правда?

НАСТЯ: Так тут! А що нам нового приносите?

СЛАВКО: Приношу вам привіт од вашого сина Д-ра Ярослава Чорнія.

НАСТЯ *(зривається з лавки)*: Від нашого Славка? Він ще живе? Де він є?

СЛАВКО: Так, здоров і живе.

НАСТЯ *(Вносить руки)*: Господи, дякую Тобі за Твою так велику ласку для мене, що вислухав esi мене у моїх молитвах! *(До Славка)*. Сідайте пане, зараз поверне мій старий. Розкажіть щось більше про нашого Славка. Де він тепер є і що робить?

СЛАВКО *(витягає свій лікарський диплом і показує матері)*: Ось тут його диплом лікарський.

НАСТЯ *(бере поспішно до рук Славків диплом, розвиває і читає)*: Так, це дійсно Славків ди-

плєм лікарський. (*Плаче з радості й ховає його за пазуху*). Він вам передав?

СЛАВКО (*зворушений, зриває бороду, впадає матері до ніг і цілує її по руках*): Мамо, простіть, це я Славко, ваш син.

НАСТЯ (*бере Славка під бороду обома руками, підносить його голову й приглядається*): Господи, чи це сон? Славку це ти?

СЛАВКО: Так, моя дорога мамо це я Славко, ваш блудний син. Простіть мені мамо мою провину.

НАСТЯ (*підносить Славка*): Встань синочку, я тобі давно простила — та батько твій. Перед ним уже чотири роки, я твоя мати не смію признаватися до тебе.

СЛАВКО: А дуже тато гніваються на мене?

НАСТЯ: Дуже, але маю в Бога надію, що і батько тобі простить...

СЛАВКО: Ох, мамо, мамо! Щоб ви тільки не помилялися... (*сідає коло стола на лавку*).

НАСТЯ: Тенер мені скажи мій Славочку, як ти собі радив без нас аж чотири роки.

СЛАВКО: Дуже тяжко жилося мамо, та вже славити Бога моя мука скінчилася. Коли я бачив як тяжко провинився я до своїх родичів, покинув злих товаришів, знайшов собі кілька лекцій на вечірні години і взявся над собою до праці. Колиб я був даліше держався цього товариства, що мене звело на вмання, то хто зна чи міг би я був осягнути лікарський диплом. Ваш гнів мене отверезив і я став чоловіком.

НАСТЯ: Бідний мій синочку! Але чую, батько йде. Іди, скрийся до алькира та чекай аж сама прий-

ду по тебе. Він тепер не сміє тебе бачити! Іди, я мушу батька на тебе приготувати.

СЛАВКО (*цілує матір у руку*): Я вас так тяжко обидив, а ви такі ласкаві до мене.

НАСТЯ: Так уже йди, батько на оборі!

СЛАВКО: (*Бере валізку й капелюх і виходить до алькіра — павза*).

Я В А З.

Н а с т я — Ч о р н і й.

ЧОРНІЙ (*Входить до хати душевно зломаний*): Так отже розійшлися з Пилипом на нічім.

НАСТЯ: Як це?

ЧОРНІЙ: А так, ти й не подумалаб, як він хитро хотів мене натягнути. Злодій він і обманець першої води.

НАСТЯ: А я тобі не казала? Я того чоловіка не терплю ще з того часу, як приходив сватати нашу Ганусю за Крайчикова молодшого сина. Але мав тоді щастя, що скоро замкнув за собою двері, бо булаб йому очі заліпила мітлою.

ЧОРНІЙ: Та він уже такий є, щоб легко робити, закручувати людям голову й наживатися їх працею. Чистий комуніста.

НАСТЯ: А як-же він хотів брати аренду?

ЧОРНІЙ: І не питай — хотів, щоб нічого не платити і на половину з ним ділитися.

НАСТЯ: А як гадавш робити?

ЧОРНІЙ: Як? Я ще сам не знаю як. Будемо самі тягнути доки зможемо.

НАСТЯ (*радісно*): Я сама була цієї гадки, щоб самим тягнути доки можна, а не пускати в аренду на радість ворогам.

ЧОРНИЙ: Щоб бодай Ганусі трапилося щось гідного, тоді й загадка булаб розв'язана.

НАСТЯ: Коли Гануся про віддавання й чути не хоче.

ЧОРНИЙ: Чесна дівчина! що раз собі постановила, цього й держиться.

НАСТЯ: А скажи їй, що чекання на Славка тільки її зводить, то як почне плакати, що годі її успокоїти.

ЧОРНИЙ: Ну, і скажи який цьому кінець?

НАСТЯ: Про Славка вже чотири роки жадної вістки нема. Де він тепер бідний перебуває?

ЧОРНИЙ: Бідний! Бідний! А ми не бідні? Чайже це його вина, а не наша. Він не заслужив собі на це, щоб ми йому прощали.

НАСТЯ (*сідає ближче нього*): Слухай Павле, не болить тебе серце за Славком?

ЧОРНИЙ: А чом би не боліло?

НАСТЯ: Я так і думала. Жиемо зі собою більш чим двадцять п'ять літ і мала я нагоду переконатися, що твоє серце не таке закам'яніле, як слова.

ЧОРНИЙ: Тому, що чоловік не мав до цього важної причини. Та коли Славко нас так тяжко обидив, я перестав про нього думати.

НАСТЯ: Признайся, що часом таки згадавш Славка хоч у душі.

ЧОРНИЙ: Згадаю? А чом мав би його згадувати? Стараюся цілком не думати про нього. Найкраще

буде, коли про Славка цілком перестанемо говорити.

НАСТЯ: А бачиш? Сам зрадився, що Славко тобі не байдужий. Не хочеш про нього говорити, бо гризе тебе совість, що за скоро поспішився вирічися його. Але ти вирікся його тільки перед світом.

ЧОРНИЙ: Як це думаєш?

НАСТЯ: Думало, що ти його дуже часто маєш на думці.

ЧОРНИЙ: Як це знаєш?

НАСТЯ: О, я вже давно слідкую за цим і чую в ночі, що ти не можеш спати, перевертаєшся з боку на бік і тяжко зітхаєш. А як тільки заснеш, то часто говориш до Славка крізь сон.

ЧОРНИЙ: Що я цьому винен? Чоловік за сон не відповідає.

НАСТЯ: Мені Славко теж дуже часто сниться, що просить нас прощення.

ЧОРНИЙ: Щоб твій сон так сповнився і Славко на правду повернув до дому.

НАСТЯ: Як-же він може повернути, коли знає, що ти його вирікся. Писав до тебе кілька разів і просив, щоб ти йому простив, а ти й не хотів читати листа, тільки зараз під кухню.

ЧОРНИЙ: Це було трохи зле. Я не повинен був так робити — тому й совість мене гризе.

НАСТЯ: Отже бачиш, що я все знаю.

ЧОРНИЙ: Може бути, що Славко жалує тепер, що нас обидив, коли тобі сниться, що просить нас о прощення.

НАСТЯ: Славко молодий, не практичний, поїхав до Львова і попав зразу в лихе товариство, а це його зіпсуло.

ЧОРНІЙ: І я так кажу, Славко перед тим не був злий хлопець. Багато винні ми самі, що пустили його до Львова самопас.

НАСТЯ: А досі ти не хотів цього признати.

ЧОРНІЙ: Правда, що не хотів, але в душі я все признавав і докорював собі, що тут є вина і по могому боці. Я шептав у ночі, щоб мене ніхто не чув, бо соромно мені було виявити свою слабкість.

НАСТЯ: Я знала, що ти Славка любиш і як він довго буде у твоїй пам'яті, так довго тебе буде за ним совість гризти.

ЧОРНІЙ: Що я його люблю, то тут нічого дивного, все-ж він наша дитина. Але шкода про це згадувати, коли ми незнаємо де він є і що з ним діється.

НАСТЯ: Чи гадаєш, що ми вже Славка ніколи не побачимо? А коли б так повернув?

ЧОРНІЙ: Я вже стратив усю надію на його поворот.

НАСТЯ *(вистягає з за пазухи Славків диплом і подає Чорнієві)*.

ЧОРНІЙ *(бере диплом)*: Що це є?

НАСТЯ: Читай!

ЧОРНІЙ *(читає й протирає очі)*: Звідки це мавш?

НАСТЯ: Приніс якийсь пан.

ЧОРНІЙ *(зривається на ноги)*: Де цей пан?

НАСТЯ: Славко його сам приніс.

ЧОРНІЙ: Де він є? Хочу його з радості обняти, щоб йому кости затріщали.

НАСТЯ: Але й простити йому мусиш...

ЯВА 4.

Чорній, Настя, Славко.

СЛАВКО (*виходить з алькира в народній поші*): Ну, тату, зробіть так як кажете й простіть мене!

ЧОРНІЙ (*зворушений до краю*): Ти? (*Радісно обіймає*). Хлопче дорогий, Славку, ходи нехай тебе пригорну до своїх грудий.

СЛАВКО (*кидається батькові в обійми*): Тату дорогі, простіть мені!

ЧОРНІЙ: Я тобі давно простив, а зараз це роблю прилюдно.

СЛАВКО: Дякую вам тату! (*Цілує його в руку*).

ЧОРНІЙ: А цю руру, що мав у Львові на голові, ще візьмеш на себе?

СЛАВКО: Ні, доки мого життя, цилідра не візьму на голову.

ЧОРНІЙ: То дай нехай тебе за це ще раз почоломкаю. (*Цілує*).

СЛАВКО: Тепер уже лишуся на все при вас.

НАСТЯ: Не будеш лікарем?

СЛАВКО: Я вже є лікарем, але буду також і господарем. Заложу в селі „Кооперативу Здоровля“, буду лікувати всіх терплячих і до господарки скоро привикну.

ЧОРНІЙ (*стало веселий*): Але дивіться, яка наша мамуня... Як вона мене політично підійшла доки я не признався, що в мене в душі накипіло.

НАСТЯ (*привітно*): Зараз піду й приготую вам дещо їсти. Подумай собі, як він тяжко набідувався за цих 4 роки.

СЛАВКО: Чекайте мамуню, мені з цієї радості й годлод перейшов. Я хотів би ще знати, як буде між мною, а Ганусею.

ЧОРНІЙ: Ти ще її не забув?

СЛАВКО: Ні, я її не забув. Не знаю лише, чи вона мене не забула.

ЧОРНІЙ: Зараз почуєш. (*До Насті*). Де Гануся?

НАСТЯ: У шпихліри робить порядки. Зараз її покличу. (*Отвиріає двері*). Ганусю, Ганусю!

ГАНУСЯ (*зо шпихліра*): Що тіточко?

НАСТЯ: Лиши все й ходи до хати.

ЧОРНІЙ (*до Славка*): А ти йди до алькира, щоб тебе не бачила. Відіграємо з Ганусею малу комедію.

НАСТЯ: Що хочеш зробити?

ЧОРНІЙ: Зараз побачиш.

СЛАВКО: Вже йде Гануся! (*Скоро виходить до алькира*).

Я В А 5.

Т і - ж, Г а н у с я.

ГАНУСЯ (*входить*): Що тіточко хотіли мені сказати?

ЧОРНІЙ: Не тітка, але я хочу з тобою поговорити про твою прийдешність.

ГАНУСЯ: Вуйку, вже знову починаєте?

ЧОРНІЙ: Нема іншої ради, мусимо тебе віддати заміж — доки будеш сидіти?

ГАНУСЯ: Прошу вас вуйку, не мучте мене віддаванням. Я скорше втоплюся, чим вийду за когось заміж.

ЧОРНІЙ: Що-ж ти дальше думавш про Славка?

ГАНУСЯ: Так, думаю, бо люблю його і не вийду за нікого заміж.

ЧОРНІЙ: Та з цього нічого не буде. Славко — якби тобі це сказати — ну коротко: Славко є ледащо і хто знає, чи він ще живе.

ГАНУСЯ: Щоб був він і найгірший, то я все буду йому вірна.

ЧОРНІЙ: Дурниця! Жіночі примхи, тай тільки. Я тобі сам знайшов жениха і за цього підеш заміж.

ГАНУСЯ *(розпучливо заломлює руки)*: Вуйку, змилосярдїтьсья!

ЧОРНІЙ: Я вже своє сказав. *(Отвирає від алькира двері)*. Пане жениху! Виходьте до нас!

ГАНУСЯ *(хоче втікати, але Настя забігає їй дорогу)*.

НАСТЯ: Як це? Прийшов до тебе жених, а ти втікавш?

ГАНУСЯ: І ви тітко йдете проти мене! *(Склонює Насті на груди голову й плаче)*.

СЛАВКО *(виходить з альника, підходить до Ганусі й заслонює її руками очі)*.

ГАНУСЯ *(ловить Славка за руки, а побачивки його скликує)*: Боже мій! Славко? Мій Славку оплаканий. *(Кидається йому на шию)*.

ЧОРНІЙ: Боже вас благослови!

НАСТЯ: І ми вас благословляємо!

ЧОРНІЙ: А що вмію вибирати жениха?

ГАНУСЯ: Ох, ви добряга вуйку!

ЧОРНІЙ: Ну, бачиш тепер не будеш на мене нарікати. Що хотіла те й маєш. Дуже тішуся, що наше господарство дістане господаря й господиню по нашій душі, а ми старі будемо при вас доживати віку.

ГАНУСЯ: Лишаєшся на селі, Славку?

СЛАВКО: Так, разом з тобою, з мамою із татом, будемо господарити. Не випущу з рук батьківської землі. Тут земля предків моїх — тут і лишимося жити до смерти.

(З а с л о н а).

В-во „Ч М Е Л И К”

САМБІР,

видало й продає:

Е. Рудий: „Україна в кігтях московського большевизму“, траг. на 3 дії	1.— зол.
В. Човник: „Бо не можна собі із бабами, із дівками ради дати“ (друге вид.) ком. на 4 дії	1.50 „
Шевченко-Рудий: „Катерина“ інсц. поема на 6 відслон	0.80 „
Е. Рудий: „Тут земля предків моїх“, нар. драма на 3 дії	1.20 „
ОБРАЗ: колірний розміром 35×50 см. на гарнім кредовім картоні „Ярослав Осмомисл розгромлює угорські війська над Дунаєм“	1.25 „

Хто замовить усі книжки разом і образ дістає 10% опушту, не платить порта і дістає за долученням 75 гр. готові ролі до котрої небудь з цих драм.

В-во „Ч М Е Л И К”

САМБІР,

продає театральну бібліотеку всіх українських видавництв. Книжок на кредит і за післяплатою не висилаємо. — Читальням і іншим установам висилаємо на бажання каталоги.

(1985)
1,14 (1986)

Р
Л 4927

4929

ЕВГЕН РУДИЙ

ТУТ ЗЕМЛЯ ПРЕДКІВ МОЇХ

Народня драма на 3 дії

Л Ї В І В

1 9 3 8

Накладом В-ва „Чмелик“ Самбір.